

WOJCIECH HERGEMON

HISTORIA GOSPODARCZA
KSIĘSTWA SARMACJI
PODREČZNIK AKADEMICKI

WYDANIE 1, ZIELNYBOR MMXI

Wykorzystywanie części lub całości (w inny sposób niż podawanie adresu www) bezwzględnie wymaga zgody autora.

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	3
WSTĘP. NA CZYM POLEGA WIRTUALNA GOSPODARKA?	4
ROZDZIAŁ 1. POWSTANIE KSIĘSTWA SARMACJI – PIERWSZEGO W POLSCE PAŃSTWA Z WIRTUALNĄ GOSPODARKĄ	7
ROZDZIAŁ 2. POWSTANIE PIERWSZEGO W POLSCE ZAUTOMATYZOWANEGO SYSTEMU GOSPODARCZEGO – SYRIUSZA „1”	8
ROZDZIAŁ 3. EWOLUCJA SYRIUSZA „1” DO WERSJI „1+”	9
ROZDZIAŁ 4. SYRIUSZ „1,5”	12
ROZDZIAŁ 5. PRZEPAD I OSTATECZNY UPADEK SYRIUSZA	13
ROZDZIAŁ 6. ALTERNATYWNE SYSTEMY GOSPODARCZE	15
ROZDZIAŁ 7. PRZYSZŁOŚĆ SARMACKIEJ GOSPODARKI	17
ROZDZIAŁ 8. INNE SYSTEMY POWIĄZANE Z SARMACKĄ HISTORIĄ	18

Przedmowa

Bez cienia wątpliwości gospodarka odgrywa w historii Księstwa Sarmacji szczególną rolę, jednakże do tej pory próżno było szukać stosownych opracowań tej tematyki. Niniejszy podręcznik stanowi próbę syntetycznego ujęcia gospodarczego działu historii, w sposób zrozumiały nawet dla osoby do tej pory całkowicie niezainteresowanej tematyką systemów gospodarczych.

Podręcznik przeznaczony jest głównie dla studentów kierunków ekonomicznych, ale również praktyków gospodarczych (urzędników, przedsiębiorców, autorów nowych rozwiązań systemowych etc.), czy też dla osób, które po prostu pragną poszerzyć swoje horyzonty o wiedzę z zakresu historii gospodarczej.

Na wstępie omówiono podstawy teorii systemów gospodarczych, czyli wiedzę niezbędną Czytelnikowi do poprawnego odbioru części właściwej podręcznika. Rozdziały 1 do 5 opisują kamień milowy w historii polskich mikronacji, jakim niewątpliwie był zapomniany obecnie Syriusz (System Rejestracji i Użytkowania Sarmackich Zasobów). Natomiast ostatnie 3 rozdziały poświęcone są innym, mniej znanym systemom, albo jakąś rolę już odegrały, albo też mają ją dopiero w przyszłości.

Oddając niniejszy podręcznik w ręce Czytelników liczę zarówno na zainteresowanie omawianą w nim tematyką, jak i również na krytyczne (ale jednocześnie merytoryczne) uwagi, dzięki którym w przyszłości możliwe będzie stworzenie kolejnego, jeszcze lepszego wydania (tym bardziej, że zdaję sobie z tego sprawę, że nie wszystko zostało omówione w wyczerpujący sposób).

Wojciech Hergemon

Wstęp. Na czym polega wirtualna gospodarka?

Oczywistym jest fakt, iż realia państwa wirtualnego, są zupełnie inne od rzeczywistości, szczególnie w zakresie gospodarki – w świecie wirtualnym wszelkie potrzeby materialne mają jedynie charakter umowny, w związku z czym nie można mówić o klasycznym popycie, czy też chociażby funkcjach alokacyjnych.

Na samym początku trzeba wskazać, że nie wszystkie państwa wirtualne są zainteresowane posiadaniem gospodarki (co wynika z ortodoksyjnego traktowania doktryny mikronacji), jednakże są one w coraz większym stopniu marginalizowane. Natomiast **zgodnie z koncepcją mikrouniwersalizmu posiadanie chociaż załączka systemu gospodarczego jest niezbędną przesłanką dla stwierdzenia faktycznej państwowości danego tworu.**¹

Wirtualna historia gospodarcza obraca się cały czas wokół systemów gospodarczych. **System gospodarczy może być albo sterowany ręcznie albo też zautomatyzowany.** Z uwagi na obecne realia i rozwój v-państw w dalszej części przez system gospodarczy będziemy rozumieć system zautomatyzowany (poza przypadkami, kiedy wyraźnie zaznaczymy, że chodzi o system sterowany ręcznie). Tak więc wirtualna historia gospodarcza skupia się głównie na powstawaniu, rozwoju, modyfikacjach i upadkach systemów gospodarczych.

Zatem jak możemy zdefiniować system gospodarczy? Skrótowo i trochę enigmatycznie mówiąc jest to **zespół skryptów, których celem jest jak najdokładniejsze oddanie realnej gospodarki, co służy "urealnianiu" mikronacji.**² Konieczne wydaje się jednak wyszczególnienie elementów składowych takiego systemu, które możemy podzielić według kryterium funkcjonalnego.

Po pierwsze system gospodarczy pełni **funkcję ewidencyjną**, którą realizuje zazwyczaj przez ewidencjonowanie (rejstry) mieszkańców, przedsiębiorców, nieruchomości, wszelkich ruchomości oraz oczywiście środków pieniężnych.

Po drugie spełnia on **funkcję płatniczo-tezauryzacyjną**. W ramach jej realizacji należy przede wszystkim wyróżnić system bankowy (umożliwiający posiadanie i przekazywanie pieniądza), ale także i możliwość przechowywania bogactwa pod postacią np. nieruchomości (jak widać funkcja ta nie może istnieć w systemie, który nie spełnia funkcji ewidencyjnej). Warto też wyjaśnić czym w realiach wirtualnych jest pieniądz – w ramach jego definiowania istnieją dwa nurty – **pozytywny i negatywny**.

W myśl definicji pozytywnej **pieniędzem można nazwać każdy pieniądz, który pełni funkcję środka płatniczego**. Koncepcja definicji negatywnej powstała natomiast stosunkowo niedawno, a jednym z jej głównych propagatorów był Daniel Łukasz, który głosił

¹ Ł. I. Pietraczuk, *Co to znaczy „państwo wirtualne”?*, wydawnictwo PLEGOLAL, Gedania 2002.

http://www.dreamland.net.pl/plegolal/oferta/czytelnia/pietraczuk/page_uklad_mikrouniwersalizm.html

² Micropedia: http://micropedia.wikia.com/wiki/System_Gospodarki

poгляд, iż pieniądza w świecie wirtualnym nie da się zdefiniować, jako że nie ma on żadnej racji bytu.³

Po trzecie SG spełnia **funkcję gospodarczą (produkcyjno-handlową)**, która może być efektywnie realizowana jedynie przy spełnieniu powyższych dwóch funkcji. Polega ona na jednoczesnym istnieniu algorytmów określających zasady produkcji (wraz ze skryptami wykonawczymi) oraz systemu transakcyjnego (umożliwiającego swobodny przepływ towarów).

Wreszcie powinien spełniać on też **funkcję splendacyjną (popytową)**, która to świadczy o efektywności danego systemu gospodarczego (jej realizacja nie jest możliwa, o ile pozostałe funkcje nie są w pełni zrealizowane). **Idea funkcji splendacyjnej polega na stworzeniu takich systemowych warunków, aby nabywanie (zużywanie) dóbr wносиło określoną jakość w v-życiu konsumenta**, poprzez np. zwiększenie jego prestiżu. Odpowiednio realizowana funkcja splendacyjna wywołuje trwały popyt, nadając w ten sposób sens całej zabawie w gospodarke.

Wspomnieć należy też o **funkcji quasi-splendacyjnej** – tj. nakręcaniu gospodarek wirtualnych przez przymusową konsumpcję określonych dóbr (np. żywności) – od takich rozwiązań obecnie odchodzi się, z uwagi na ich znikomą atrakcyjność (grywalność) oraz kojarzenie ich z grami pokroju Ogame`a.

Rys. 1. Stopień rozwoju systemu gospodarczego pod względem funkcjonalnym.

Źródło: Opracowanie własne.

³ Sclavinia Wiki: http://sclavinia.sarmacja.org/wiki/Daniel_Łukasz

Tytułem komenatarza do rys. 1. należy zwrócić uwagę na to, że funkcja *quasi-splendacyjna* nie stanowi w żadnym stopniu wyznacznika rozwoju systemu i może ona istnieć pomimo braku realizacji (lub niepełnej realizacji) wcześniej omawianych funkcji.

Zdefiniowania wymaga również pojęcie **systemu alternatywnego**, przez który należy rozumieć system gospodarczy, funkcjonujący w danym państwie równoległe z głównym systemem gospodarczym (którego nie będziemy definiować, albowiem jest to pojęcie intuicyjne) wraz z możliwością transferu środków pieniężnych pomiędzy tymi systemami. Teoretycznie może funkcjonować wiele systemów alternatywnych, jednakże w praktyce takie systemy należą do rzadkości.

Dodatkowo empiryczne doświadczenia, ale też i ogólnie dostępna wiedza z zakresu finansów behawioralnych, wskazują na to, że **niemożliwe jest długotrwałe funkcjonowanie systemu alternatywnego**. System taki albo okaże się lepszy od dotychczasowego systemu głównego⁴ (i w rezultacie sam stanie się systemem głównym, wypierając system dotychczasowy) albo też zostanie oceniony przez potencjalnych użytkowników na tyle nisko (nie na tyle wysoko), że po pewnym okresie zainteresowania wejdzie w fazę całkowitej stagnacji (a więc jako efekt finalny projekt zostanie porzucony). Zjawisko to można określić mianem **teorii krótkiej alternatywności systemów gospodarczych**.

⁴ Należy zauważyć, że musi on być istotnie lepszy, albowiem w przypadku niewielkiej korzyści użytkownicy nie będą zainteresowani opanowywaniem nowego systemu.

Rozdział 1. Powstanie Księstwa Sarmacji – pierwszego w Polsce państwa z wirtualną gospodarką

Obecnie mało kto pamięta jeszcze o genezie Księstwa Sarmacji, tworu który „wypączkował” z **Wolnego Klubu Rzeczypospolitej Polskiej**.⁵ WKRP był klasyczną mikronacją, a więc ograniczającą się jedynie do sfery polityczno-kulturowej (życie państwa toczyło się na Liście Dyskusyjnej), w której nie było miejsca na symulację życia gospodarczego. Należy pamiętać, że w 2002 roku jedynym v-państwem posiadającym załączek systemu gospodarczego (sam bank) było **Królestwo Dreamlandu**.

Księstwo Sarmacji (tworzone przez KOKS – Komisję Organizacyjną Księstwa Sarmacji) początkowo miało być jedynie gospodarczą „przybudówką” Wolnego Klubu Rzeczypospolitej, uatrakcyjniającą v-życie w WKPR o nową dziedzinę – gospodarkę (warto wspomnieć, że flaga Księstwa Sarmacji wywodzi się właśnie z Wolnego Klubu Rzeczypospolitej Polskiej).⁶ Księstwo Sarmacji powstało dnia 25 maja 2002 roku, a fakt ten ogłoszono na Liście Dyskusyjnej WKPR trzy dni później, zaś pierwszym władcą nowopowstałego tworu został Piotr Mikołaj, który przyjął tytuł Księcia.

Pierwszy sarmacki system gospodarczy – **System Administracji Zasobami** – stanowił od strony technicznej niebywale prymitywne rozwiązanie, ponieważ opierał się wówczas na tabeli aktualizowanej ręcznie na podstawie napływających bezpośrednio od przedsiębiorców informacji o tym, jakie czynności wykonali danego dnia.⁷ Jako walutę Księstwa ustanowiono liberta (którego wartość była później parokrotnie zmieniana).

System Administracji Zasobami oparty był na wolnorynkowych założeniach, z uwzględnieniem odrobiny interwencjonizmu – w formie **Magazynów Sarmackich**⁸ (wytwarzających z niczego towary niezbędne do uruchomienia pierwszej produkcji – np. żeby wydobyć surowce potrzebne były narzędzia, które na samym początku w pewnej ilości należało więc „wyczarować”). System zakładał takie czynności jak produkcja, sprzedaż-kupno, transport towarów oraz pracę najemną.

⁵ Micropedia: http://micropedia.wikia.com/wiki/Wolny_Klub_Rzeczypospolitej_Polskiej

⁶ Ibidem, <http://micropedia.wikia.com/wiki/Sarmacja>

⁷ Ibidem.

⁸ Magazyny Sarmackie spełniały swoją funkcję aż do końca istnienia Syriusza, sprzedając „zreformowane” towary, czy też w skrajnych wypadkach – towary istotnie deficytowe.

Rozdział 2. Powstanie pierwszego w Polsce zautomatyzowanego systemu gospodarczego – Syriusza „1”

Niedługo po powstaniu Księstwa Sarmacji, bo już 10 czerwca 2002, Książę Piotr Mikołaj oddał do użytku zautomatyzowaną wersję Systemu Administracji Zasobami własnego autorstwa – **Syriusza (System Rejestracji i Użytkowania Sarmackich Zasobów)**, który zasadniczo od strony technicznej można określić mianem pierwszego w historii Polski systemu rzeczywiście zautomatyzowanego.

O zaawansowaniu Syriusza (jak na owe czasy) świadczą chociażby toczące się wtedy przed Sądem Najwyższym sprawy o charakterze gospodarczym, a także tworzenie przez uczestników obrotu gospodarczego, swego rodzaju koncernów (choć wtedy miało to jeszcze głównie charakter zabawy). System ten był na tyle atrakcyjny, że 5 lipca na mocy stosownego traktatu włączono do niego Republikę Baridasu (jednostką rozliczeniową był Wirtual).

Należy zauważyć, że od strony technicznej Syriusz nie był nigdy systemem statycznym – na przestrzeni swojej długiej historii podlegał nieustannym ulepszeniom. Do pierwszych istotnych zmian doszło już 10 lipca 2002 roku – do procesu produkcji dodano wykorzystywanie elektryczności oraz usług oczyszczania (nie figurowały one jednak w systemie jako klasyczny surowiec, lecz były zużywane – w określonym stosunku na każdą przetworzoną jednostkę).

Należy również wspomnieć o zapomnianej już inicjatywie z dnia 3 sierpnia 2002 – utworzeniu pierwszej w polskim v-świecie giełdy kapitałowej – Cstocks. Późniejsze inicjatywy tego typu każdorazowo kończyły się albo skandalem albo całkowitym brakiem zainteresowania. Należy pamiętać o tym, że stworzenie mikronacyjnej giełdy od zawsze wiązało się z problemami zarówno natury prawnej (brak odpowiednich uregulowań) jak i technicznej (brak płynności rynku). Receptą na rozwiązanie drugiego problemu może być zrezygnowanie z systemu notowań ciągłych na rzecz notowaniach jednolitych.⁹

A jak wyglądał pierwszy system gospodarczy? Bez wątpienia było mu bardzo daleko do tego, co dzisiaj uważa się już za pewien standard. Po pierwsze Syriusz nie był zintegrowany z tzw. panelem mieszkańca, po drugie, co jest bardziej brzemienne w skutkach, **nie posiadał on centralnego rynku** (przedsiębiorcy sami dogadywali się ze sobą w zakresie handlu towarami, reklamując swoją ofertę i szukając kontrahentów).¹⁰ Wiedzieć też należy, że osoba odpowiedzialna za działanie i rozwój Syriusza zwyczajowo nazywana była „Wielkim Elektrykiem”.

⁹ Od systemu notowań jednolitych zaczynały kiedyś realne giełdy, zresztą do tej pory kilka polskich spółek w ramach GPW jest notowanych w systemie jednolitym.

¹⁰ Możliwe było wtedy zarabianie na pośrednictwie w handlu (podczas gdy w nowoczesnych systemach dąży się do wyeliminowania arbitrażu).

Rozdział 3. Ewolucja Syriusza „1” do wersji „1+”

Zanim przejdziemy do dalszego omówienia rozwoju Syriusza, omówienia wymaga system nazewnictwa przyjęty w niniejszym podręczniku. Jak wiadomo Syriusz podlegał ciągłym modyfikacjom, a nigdy też nie doczekano się jego faktycznie nowej wersji, w związku z czym przyjęto następujące nazewnictwo:

- **Syriusz „1”**, czyli wersja początkowa wraz z modyfikacjami do około 2005 roku;
- **Syriusz „1+”**¹¹ – wersja w której poprawiono najistotniejsze błędy, dodatkowo bardziej zintegrowana z panelem mieszkańca, wzbogacona o liczne funkcje;
- **Syriusz „1,5”**¹² – czyli ostatnia działająca wersja (2009 rok), będąca znacznie bardziej zaawansowana zarówno pod kątem koncepcyjnym, jak i technologicznym.

Adnotacji wymaga również fakt, że przez **Syriusza 2** rozumiano niegdyś pewną finalną wersję systemu, do której dążono – jednakże prace nad nią zostały ostatecznie zarzucone, głównie w wyniku działań Księcia Daniela Łukasza.

Jak już wspomniano w poprzednim rozdziale Syriusz permanentnie był udoskonalany – umownie zmiany można podzielić na:

- **ciągle** – czyli drobne modyfikacje, dokonywane bez żadnej szczególnej okazji – np. usprawnienia interfejsu, eliminowanie luk i błędów (należy pamiętać że pierwsze lata istnienia Syriusz posiadał wiele takich „niedomagań”, które były stopniowo eliminowane dzięki współpracy z jego użytkownikami);
- **skokowe** – zmiany o charakterze bardziej fundamentalnym, związane z dodawaniem nowych funkcjonalności, czy też zmianą zasad produkcyjnych – zazwyczaj określane mianem reform.

Jak już wspomniano powyżej, Syriusz „1” borykał się z różnorodnymi problemami, które w sposób istotny obniżały grywalność systemu. Do najistotniejszych z nich można zaliczyć:

- brak jednolitego, centralnego rynku, a więc z punktu finansowego – brak rynku efektywnego;
- możliwość pracy na kilka etatów, możliwość żywienia „martwych dusz” przez przedsiębiorców;¹³
- brak integracji z panelem mieszkańca, brak integracji poszczególnych przedsiębiorstw ze sobą;¹⁴

¹¹ „1+” jest określeniem autorskim, przyjętym na potrzeby niniejszego podręcznika.

¹² W rzeczywistości był to Syriusz z zaimplementowanymi licznymi funkcjami Syriusza 2, a określenie „1,5” używane było przez ówczesnego twórcę Syriusza 2 – Krzysztofa diuka Koniasa.

¹³ Co powodowało, że w wielkich koncernach koszt pracy dążył do zera.

- skomplikowany i mało efektywny rynek pracy (z punktu widzenia pracownika)¹⁵;
- błędy i luki (które zarówno utrudniały korzystanie z systemu, jak i umożliwiały produkcję towarów z niczego).

O ile luki i błędy mogły być usuwane z systemu w ramach zmian ciągłych, o tyle rozwiązanie pozostałych problemów wymagało zazwyczaj przeprowadzenia skomplikowanych reform (które często związane były ze zmianą sposobu obsługi części systemu).

Większość omówionych problemów zostało usuniętych dopiero za czasów PASI kierowanego przez Krzysztofa Koniasa – w związku z czym pewien kłopot rodzi jasne rozgraniczenie pomiędzy Syriuszem „1+”, a Syriuszem „1,5”.

Tym niemniej można stwierdzić, że wersja „1+” odróżniała się od poprzedniej m.in.: centralnym rynkiem towarowym, centralnym rynkiem pracy¹⁶, większą integracją z panelem mieszkańca, wzajemną integracją przedsiębiorstw. Dodatkowo system posiadał znacznie bardziej rozwinięte drzewka produkcyjne (co było efektem licznych reform, m.in. tzw. reformy Bartkowiaka¹⁷).

Konieczna jest również wzmianka o próbach ożywienia gospodarki, jakich dokonywał ustawodawca, do których przede wszystkim można zaliczyć **wprowadzenie 6% podatku obrotowego** (a także jednorazowe ściągnięcie 6% z wszystkich kont prywatnych¹⁸) oraz **reformę monetarną**, polegającą na dodaniu do liczby libertów na wszystkich kontach dwóch zer.¹⁹

Dodatkowo palącym problem stawał się nadmierny zapas produktów wytworzonych przez koncerny – kilkuletnie zapasy dóbr tworzyły w praktyce barierę wejścia dla nowych

¹⁴ Przykładowo, w celu wyprodukowania w przedsiębiorstwie C produktu na bazie z surowca z przedsiębiorstwa A - należało kolejno:

- 1) Zalogować (co wymagało podania ID – np. X0345 - oraz hasła) się do przeds. A i przekazać towar do przeds. B, wylogować się z przedsiębiorstwa A.
- 2) Zalogować się do przedsiębiorstwa transportowego B, przewieźć towar (podając nazwę towaru, ilość, ID przeds. A i ID przeds. B), wylogować się z B,
- 3) Zalogować się do przedsiębiorstwa C i dokonać produkcji.

Jak widać – prosty proces produkcji był wtedy dosyć czasochłonny. Dodatkowo istniało ryzyko zarejestrowania przedsiębiorstwa na ID zaczynający się z małej literki (np. a2347), co też utrudniało przedsiębiorcy życie.

¹⁵ Umowy o pracę zawierane były poprzez kanały prywatne, a pracownik sam musiał pilnować czy i jaką otrzymuje zapłatę.

¹⁶ Poprzez wprowadzenie systemu kupna „jednostek pracy” wyeliminowano skutecznie wcześniejsze problemy związane ze świadczeniem pracy.

¹⁷ Częste, nieprzemyślane zmiany drzew produkcyjnych doprowadziły do absurdalnych sytuacji. Np. koszt produkcji tygodniowej racji żywnościowej, przewyższał koszt budowy domu.

¹⁸ Ruch ten uderzył oczywiście w najbogatszych.

¹⁹ Wykonanie tego pomysłu należy ocenić negatywnie – reforma miałaby o wiele więcej sensu gdy do wartości dodać trzy zera, przez co sto „starych” libertów stanowiło by po reformie sto tysięcy „nowych”. Dodanie dwóch zer wprowadziło tylko niepotrzebne zamieszanie.

przedsiębiorców, którzy nie byli w stanie nawiązać cenowej konkurencji. Wydaje się, że problem ten należało rozwiązać **poprzez interwencję państwa, polegającą na skupie nadmiaru dóbr, a następnie wprowadzenie kosztów magazynowania towarów**. Niestety ostatecznie przyjęto bardziej drastyczne rozwiązania (patrz rozdział 5).

Rozdział 4. Syriusz „1,5”

Jak już wspomniano w poprzedzającym rozdziale – wersja „1,5” była ostatnią sprawną wersją Syriusza, w ramach której „prehistoryczne” rozwiązania z wersji „1” przeplatały się z koncepcjami wymyślonymi na potrzeby Syriusza 2.

Jako kryterium odróżniające wersję „1,5” od „1+” przyjęto **wprowadzenie nowego, znacznie bardziej przejrzystego i nowoczesnego interfejsu**, jednakże nie było to jedyne *novum* w systemie. **System z racji modyfikacji na niespotykaną wcześniej skalę został na parę miesięcy zawieszony (2009)**, a w trakcie trwających prac wiele skryptów zostało napisanych całkowicie od nowa.

Nowy interfejs faktycznie w pełni integrował system z panelem mieszkańca, wprowadzając dodatkowo wiele intuicyjnych rozwiązań (jak chociażby nawigacja między przedsiębiorstwami), integrował również część gospodarczą z bankowością.

Do najważniejszych zmian w założeniach należy m.in. zaliczyć całkowicie **zmodyfikowany system transportu**, który – po pierwsze – prowadził czynnik odległości pomiędzy sektorami (co miało uderzyć w istniejące monopole), a po drugie – rezygnował z dotychczasowego rozwiązania (polegającego na istnieniu prywatnych firm transportowych), wprowadzając w to miejsce transport państwowy.

Po drugie, jako czynnik nakręcający gospodarkę dodano **system zużywania się budynków**²⁰, które to, o ile nie były remontowane, miały rozpaść się w czasie krótszym niż rok (wydaje się, że był to czas zdecydowanie zbyt krótki).

W związku z rosnącym niezadowoleniem społecznym zdecydowano o uruchomieniu systemu jeszcze przed zakończeniem prac (nie wszystkie skrypty zostały odpowiednio przetworzone, system kwaterunku był „w powijakach”), jednakże nie przeprowadzono w tym zakresie należytej kampanii, przez co większość obywateli nie była poinformowana o tym, że Syriusz ponownie działa.²¹

²⁰ Stanowiący przykład funkcji *quasi-splendacyjnej*.

²¹ Dzisiaj można powiedzieć, że brak należytej kampanii informacyjnej był ze strony PASI poważnym zaniedbaniem, które było niewątpliwie jednym z czynników doprowadzających do upadku Syriusza.

Rozdział 5. Przepad i ostateczny upadek Syriusza

Parumiesięczne zawieszenie Syriusza (a także, prawie że, zakończenie prac nad sprawną wersją) spowodowało oczywiście pojawienie się wszelkiego rodzaju ekspertów i racjonalizatorów gospodarczych, którzy o gospodarce za wiele wprawdzie nie wiedzieli, ale nie przeszkadzało im to w wprowadzaniu swoich pomysłów w życie.

Pierwszą zapowiedzią ostatecznego upadku sarmackiej gospodarki był przedstawiony przez Księcia Daniela Łukasza pod koniec października 2009 projekt – **Ustawa Konstytucyjna o ponownym uruchomieniu systemu automatycznej gospodarki**. Ustawa ta zakładała wywłaszczenie i nacjonalizację całego majątku rzeczowego (tj. ruchomości i nieruchomości) bez wypłaty jakichkolwiek odszkodowań – Książę twierdził, że ten drastyczny krok spowoduje wyrównanie szans wszystkich uczestników systemu²², a także uprości pracę PASI.²³

W toku trwającej w izbach połączonych debaty²⁴ ustawę gorąco popierali Książę Senior Piotr Mikołaj Kozanecki (SRU) oraz markiz Kedar, natomiast przeciwko ustawie byli posłowie NOT – Krzysztof diuk Konias oraz Wojciech Hergemon. Krytyczny wobec pomysłu był także niezrzeszony senator Przemysław diuk Figiel. Ani wnioskodawca projektu ani jego orędownicy nie byli w czasie debaty w stanie przedstawić rozsądnych argumentów uzasadniających proponowane rozwiązania.

Ostatecznie, dzięki głosom posłów NOT, projekt ustawy został odrzucony i wydawało się już, że widmo komunistycznych zapędów monarchy nie zagraża już sarmackiej gospodarce. Niestety okazało się, że Książę, przekonany o swojej dziejowej misji, nie zamierzał poważać decyzji demokratycznie wybranego sejm.

20 grudnia 2009, po ogłoszeniu szeroko zakrojonych manewrów KSZ, **Książę Daniel Łukasz wprowadził dekretem²⁵ stan wyjątkowy, zawieszając istotną część praw konstytucyjnych, a także nakazał realizację odrzuconego wcześniej projektu nacjonalizacji majątku prywatnego²⁶, a następnie abdykował.²⁷** W wyniku działań Księcia pełnię władzy przejął Marszałek Izby Senatorskiej – markiz Kedar, który rozpoczął realizację nacjonalizacji – całość tych wydarzeń określana jest mianem **przepadu**.²⁸

²² Co było twierdzeniem nedorzecznym, albowiem w projekcie brakowało konsekwencji – nie zakładał on wyzerowania kont bankowych (więc nowe otwarcie gospodarki i równy start były fikcją) – tym samym argumentację Daniela Łukasza można określić co najwyżej mianem populizmu.

²³ Diuk Konias, odpowiedzialny za system, w toku debaty wielokrotnie wskazywał, że wyczyszczenie baz tylko opóźni oddanie systemu do użytku.

²⁴ Zob. <http://fc.sarmacja.org/viewtopic.php?f=30&t=485&start=0&st=0&sk=t&sd=a>

²⁵ Dekret ten został później uznany przez SN za niekonstytucyjny.

²⁶ Zob. <http://sarmacja.org/abd.pdf>

²⁷ Zob. <http://prawo.sarmacja.org/akt,3926.html>

²⁸ Określenie to „ukuł” diuk Matwiej Skarbnikow.

Być może przypadek udało by się powstrzymać, gdy ówczesny rząd działał skuteczniej, niestety sytuacja przerosła kanclerza Szymona bar. Nowickiego, który ograniczał się jedynie do zapewnień, że usiłuje zapobiec nacjonalizacji. Natomiast może trochę dziwić zachowanie Księcia Seniora Piotra Mikołaja, który z wielkiego orędownika nacjonalizacji stał się jej wielkim przeciwnikiem.

Po zakończeniu nacjonalizacji przeprowadzono elekcję nowego Księcia, którym został Michał Feliks (minimalnie wygrywając ze swoim kontrkandydatem – Matwiejem Skarbnikowem), który też zapowiedział cofnięcie skutków przypadku – co niestety nigdy nie zostało w pełni zrealizowane.

Opisane w niniejszym rozdziale wydarzenia ostatecznie położyły kres działaniu Syriusza, który pomimo sprawnie działającej wersji nigdy nie odegrał już istotnej roli w historii Księstwa, a do tej pory nie stworzono systemu, który byłby w stanie skutecznie go zastąpić²⁹.

²⁹ Choć pewne nadzieje budzi tzw. System Khanda – patrz rozdział 7.

Rozdział 6. Alternatywne systemy gospodarcze

Nie bez powodu na początku podręcznika podjęto się trudu zdefiniowania systemów alternatywnych, które to od dawna przeplatały się z historią Syriusza. Z troski o klarowność części dotyczącej się Syriusza (którego historia już i bez innych systemów jest wystarczająco zagmatwana), zostaną one chronologicznie i skrótowo omówione w niniejszym rozdziale.

Chronologicznie pierwszym systemem alternatywnym względem Syriusza była **Cintra** (nazwa jest skrótem od Centralnego Indeksu Towarów), jednakże był to szczególny przypadek, z racji tego, że jednocześnie biorąc za punkt odniesienia Wandystan – to Syriusz był systemem alternatywnym dla Cintry.

Sytuacja ta była efektem możliwości wymiany walutowej pomiędzy Sarmacją a Wandystanem, która realizowana była przez stronę wandejską (Bank Wandystanu posiadał w Sarmacji konto stanowiące pokrycie libertowe dla Engelsa)³⁰, co przedstawia rys. 2. Dodatkowo należy wspomnieć, iż automatyczna wymiana walut nie zawsze była realizowana, a po pewnym czasie zrezygnowano z niej całkowicie (pozostałe środki zdeponowane w Wandystanie pod postacią engelsów były wtedy wypłacane ręcznie).

Historia Cintry zakończyła się wraz z podpisaniem unii pomiędzy Wandystanem a Sarmacją (25 maja 2006), kiedy to zdecydowano o jej wyłączeniu - jednakże wzmianki wymaga fakt, iż rozważano scalenie obu systemów i utworzenie tzw. **Cyntriusza**³¹, z czego ostatecznie zrezygnowano. Po ponownym uzyskaniu niepodległości Wandystan korzystał z nowego systemu – Cintry 2.

Kolejnym systemem alternatywnym, który zresztą funkcjonował przez bardzo krótki czas, był baridajski **Pluskwiak**, który został omówiony niżej, w rozdziale 8.

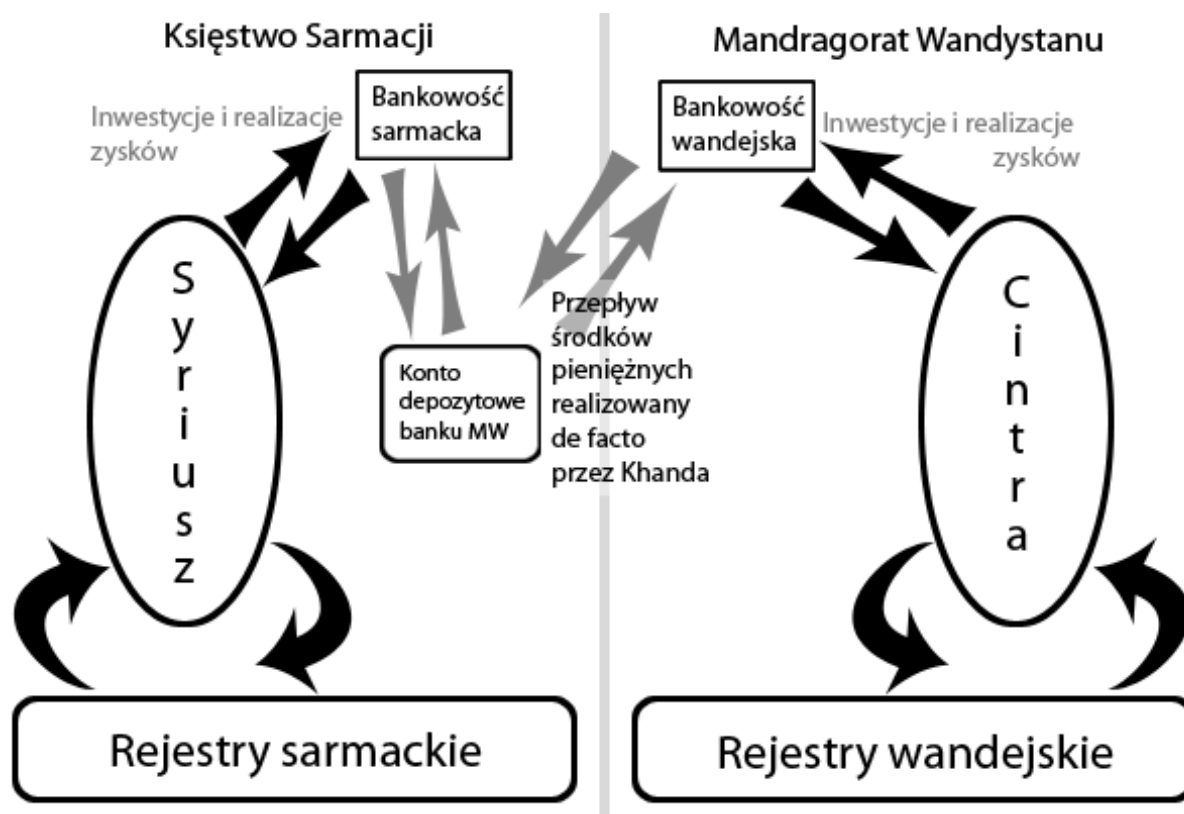
Późniejsze systemy, które w założeniach miały działać jako alternatywne względem Syriusza, były efektem postępującego upadku Syriusza oraz coraz większego opóźnienia w wdrażaniu zmian i nowych funkcjonalności – nic więc dziwnego, że stawiały one przede wszystkim na prostotę.

Pierwszą próbą stworzenia prostego, acz sprawnego systemu był **Suweren** (autorstwa Księcia Seniora Piotra Mikołaja), nad którym prace były na tyle zaawansowane, że w styczniu 2007 roku zademonstrowano działającą wersję,³² która została oddana do użytku (testów). Ostatecznie projekt Suweren SG zarzucono z racji braku wystarczającego zainteresowania (w 2007 roku Syriusz jeszcze działał, a po drugie wiązano z jego rozwojem istotne nadzieje).

³⁰ Bank Wandystanu, w owych czasach był również bardzo atrakcyjny dla osób, które nie były zainteresowane inwigilacją ich kont bankowych przez Prokuraturę oraz Księcia Piotra Mikołaja.

³¹ Co najprawdopodobniej wymagałoby większych nakładów niż stworzenie innego systemu od zera.

³² Autor systemu określał ją jako alfę.

Rys. 2. Schemat przepływu środków pomiędzy Syriuszem a Cintrą³³.

Źródło: Opracowanie własne.³⁴

Rezultatem zapaści Syriusza było rozpoczęcie w lutym 2009 prac nad **Gospodarzem**, z którego miały początkowo korzystać głównie Gellonia oraz Terytorium Koronne. Pomysł ten został dość szybko zarzucony, ale rok później, wraz z powstaniem Starosarmacji, ponownie podjęty. Pomimo mało skomplikowanych założeń projekt nie został nigdy zrealizowany.

Reasumując kwestię systemów alternatywnych, należy zwrócić uwagę na to, że w całej historii Syriusza jedynie Cintra stanowiła dla niego rzeczywistą alternatywę, podczas gdy pozostałe systemy nigdy nie były na tyle rozwinięte, aby skutecznie z nim konkurować.

³³ Na schemacie systemy gospodarcze rozpatrywane są w charakterze rynków pieniężno-towarowych (wraz z realizacją produkcji) – stąd też ich rozdzielenie względem rejestrów.

³⁴ Wykonanie: Mikołaj bnt Wiśnicki.

Rozdział 7. Przyszłość sarmackiej gospodarki

Stan gospodarczy Księstwa Sarmacji stanowi obecnie niewątpliwie pewien paradoks – państwo jako pierwsze w polskim v-świecie posiadające system gospodarczy (będący przecież w dodatku genezą jego powstania!) – od dłuższego czasu dysponuje jedynie systemem bankowym (w dodatku niepierwszej już młodości). Warto więc postawić pytanie: Czego można się spodziewać w najbliższej przyszłości?

W chwili pisania tego podręcznika nadzieje budzi **tzw. System Khanda**, który w oparciu o produkcję zboża, wsie i karczmy ma zapewnić gospodarczy rozkwit Księstwa. Wprowadzie informacje o systemie na chwilę obecną są dosyć enigmatyczne, jednakże wobec planowanego systemu jestem nastawiony sceptycznie.

Po pierwsze w zbyt dużej mierze ma się on opierać na gospodarce centralnie sterowanej – produkcja surowca w postaci zboża, na które monopson ma państwo (w dodatku po odgórnie ustalonej cenie). Przecież gospodarka centralnie sterowana jest przeciwieństwem zasad wolnorynkowych, od których nazwę wywodzi nasza waluta – libert.

Po drugie istotnym deficytem jest skup bazowego produktu, trudno przecież o ekscytację podczas wiecznego buszowania w zbożu. Zdecydowanie korzystniejszym rozwiązaniem byłoby stworzenie drzewka produkcyjnego, prowadzącego do kilku zaawansowanych produktów (wymagających kooperacji kilku przedsiębiorców), które jako produkt finalny mogłyby być skupowane przez państwo.

Po trzecie opiera się on na zbyt mało skomplikowanych założeniach, biorąc pod uwagę rozwój technologiczny jaki nastąpił od czasów Syriusza. System powinien zawierać dodatkowe funkcjonalności, takie jak chociażby zmienną wartość pieniądza w czasie (choć należy zauważyć, że w pewnym stopniu jest ona realizowana przez Książęcą Kasę Oszczędnościową) czy też instytucje państwowe, wpływające na gospodarkę przy użyciu praw podaży i popytu, w miejsce do tej pory stosowanych decyzji administracyjnych.

Natomiast pewne nadzieje należy wiązać z zapewnieniami autora systemu, o możliwości sprawnego i prostego dołączania do systemu różnorodnych inicjatyw (w tym również będących swoistym systemem gospodarczym w systemie).³⁵ Jeżeli nowy system faktycznie będzie się rozwijać przez pączkowanie to najprawdopodobniej zapewni rozrywkę przez najbliższe parę lat – w przeciwnym wypadku gospodarka dość szybko stanie się równie jałowa (po początkowym entuzjazmie) jak w chwili obecnej.

³⁵ Przykładem takiego system w systemie są np. tzw. Statki, które zostały uruchomione już pół roku temu.

Rozdział 8. Inne systemy powiązane z sarmacką historią

Pewnej wzmianki wymagają również systemy, które pozostawały poza głównym nurtem sarmackiej gospodarki i nigdy nie miały szansy odegrać w niej istotnej roli – jednakże epizodycznie wystąpiły w sarmackiej historii.

Chronologicznie pierwszym systemem poniekąd powiązany z historią Księstwa był **Ulryk**, system który przed inkorporacją Cesarstwa Teutonii miał być receptą na jej odrodzenie, jednakże w związku z przyłączeniem Teutonii do Sarmacji zrezygnowano z jego użycia. Natomiast warto wiedzieć, że system w późniejszym czasie został wykorzystany w Brugii i Natanii.³⁶

Natomiast drugim z nich był **Pluskwiak** – system gospodarczy opracowany przez Piotra Krause-Arped na potrzeby Królestwa Baridasu, uruchomiony w dniu 8 października 2006. Jak wiadomo wkrótce potem (bo 9 listopada) Baridas został wchłonięty przez Księstwo Sarmacji – w związku z czym Pluskwiak stracił rację bytu (były to czasy sprawnie działającego Syriusza), jednak pomimo to funkcjonował jeszcze przez pewien krótki czas jako system alternatywny.³⁷

Na marginesie wypada też wspomnieć o **Fenixie**³⁸ - systemie tworzonym w Królestwie Lolardii jeszcze przed inkorporacją do Księstwa Sarmacji. System nigdy nie został w pełni ukończony (z wiadomych przyczyn), dlatego też w historii odegrał marginalną rolę.³⁹

³⁶ Micropedia: <http://micropedia.wikia.com/wiki/Ulryk>

³⁷ Micropedia: <http://micropedia.wikia.com/wiki/Pluskwiak>

³⁸ Nie należy mylić z Phoenixem – systemem tworzonym w Królestwie Dreamlandu.

³⁹ Micropedia: <http://micropedia.wikia.com/wiki/Fenix>